

На основу члана 41. став 10. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 - пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 – др.пропис), Министарство привреде објављује

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДЕНОЈ ЈАВНОЈ РАСПРАВИ О НАЦРТУ ЗАКОНА О АКРЕДИТАЦИЈИ

Одбор за привреду и финансије, на седници одржаној дана 29. јула 2025. године, донео је Закључак 05 Број: 011-8497/2025, којим је одредио о спровођење јавне расправе и утврдио Програм јавне расправе о Нацрту закона о акредитацији.

Јавна расправа о Нацрту закона о акредитацији (у даљем тексту: Нацрт закона) спроведена је у периоду од 6. августа до 26. августа 2025. године. Текст Нацрта закона, који је припремила Посебна радна група коју су чинили представници Министарства привреде, Акредитационог тела Србије (у даљем тексту: АТС), Привредне коморе Србије, као и појединих акредитованих тела, био је постављен на интернет страници Министарства привреде, порталу „ТЕХНИС“ Сектора за квалитет и безбедност производа Министарства привреде, интернет страници АТС, као и на порталу е-консултације, чиме је било омогућено јавности да примедбе, коментаре и сугестије на текст Нацрта закона достави Министарству привреде путем поште или електронским путем.

У оквиру јавне расправе, у организацији Министарства привреде, дана 25. августа 2025. године, одржан је округли сто у просторијама Министарства привреде, Ресавска 24, 4. спрат, у Београду, у времену од 13:30 часова до 15:30 часова.

На округлом столу су представљена концептуална решења у новом закону, након чега је отворена дискусија о свим пристиглим примедбама у периоду јавне расправе.

Примедбе/сугестије у оквиру Јавне расправе добијене су од стране:

- Фондација за културу квалитета и изврност
- АТС
- ИСС
- ПКС – групни коментари члница ПКС
- Представник лабораторије -Бечеј
- ПКС – представница Удружења сертификационих тела.

Сублимација пристиглих примедби о којима је дискутовано на округлом столу је дата у наставку:

- Начин финансирања
- вођење регистара тела са страним акредитацијама који послују у РС
- састав органа управљања
- састав Жалбене комисије, председавање ЖК, председавање Саветом
- ангажовање спољних сарадника од стране АТС
- проблеми нелојалне конкуренције услед буџетског начина финансирања (ЗОРАТ) – интервенција у ЗОРАТ
- рок за преиспитивање пријаве

Један део примедби, коментара и сугестија достављен је, у време спровођења јавне расправе писаним и електронским путем, директно Министарству привреде. Све примедбе, коментари и сугестије, добијени током јавне расправе, су размотрени, након чега је аналитички сагледана и могућност њиховог интегрисања у текст Нацрта закона. У наставку

овог извештаја су примедбе, коментари и сугестије, који су Министарству привреде доспели у року који је био одређен за спровођење јавне расправе, као и одговори на исте.

Општи коментари и сугестије који су достављени и били предмет дискусије на округлом столу на Нацрт закона о акредитацији превасходно се односе на начин финансирања Акредитационог тела Србије, у смислу да је због специфичности послова којима се бави, као и ради несметаног, лакшег и ефикаснијег пословања АТС неопходно да АТС има сопствена средства, а не да се финансира искључиво из буџета. Наиме, како је наведеноу образложењу Уредбе 765/2008, акредитација треба да функционише као активност која саму себе издржава, те државе чланице треба да обезбеде да постоји финансијска подршка за испуњавање посебних задатака. Према наводима из пристиглих општих коментара, национално акредитационо тело би требало да обезбеђује средства за своје редовно функционисање превасходно наплатом услуга акредитације од тела за оцењивање усаглашености. Посебно се истиче проблем са чланом 18. Закона о републичким административним таксама који ослобађа органе, организације, институције и установе Републике Србије од плаћања такси, што ће довести до нарушавања конкуренције на тржишту услуга, у смислу да се одређена тела за оцењивање усаглашености стављају у повлашћени положај у односу на друга тела за оцењивања усаглашености која су акредитацију платила по тржишним ценама. Такође се наводи да досадашњи модел финансирања у којем АТС обезбеђује средства наплатом трошкова акредитације у складу са Одлуком о висини трошкова акредитације показао се као кључан инструмент за ефикасан, благовремен и квалитетан рад АТС у који тела за оцењивање усаглашености могу да имају поверење. Прелазак на буџетски начин финансирања би зависио од благоременог обезбеђивања средстава за различите активности и довео би до оптерећујућих формалних процедура њиховог одобравања.

У наставку се обрађују пристигли коментаре који се односе на поједине одредбе Нацрта закона:

I. Од стране Фондације за културу квалитета и изврност - FQCE, изнете су следеће примедбе:

Члан 8. став 2, 3 и 5:

Опција 1: Брисати наведене ставове из Нацрта закона.

FQCE је става да се поменути ставови члана 8. баве сертификационим телима и сертификатима који су изван националног система акредитације. По својој природи, ова активност нема никакве везе са акредитацијом, већ се у суштини ради о признавању сертификата (без утврђивања компетентности). Стога, предложене одредбе би требало да се нађу у оквиру измена Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености („Службени гласник РС“, број 49/21), а не Закона о акредитацији.

Опција 2: Став 5 се мења и гласи: Увођење у евиденцију се обавља на основу претходно прибављеног мишљења АТС, а поступак вођења евиденције из става 2. овог члана се уређује актом Привредне коморе Србије. Ако се остане при томе да је ово материја за Закон о акредитацији, поставља се питање какву ће употребну вредност имати евиденција у којој ПКС, по својим правилима, без суштинске валидације, уноси податке о акредитацијама, а вероватно и податке о обимима акредитације (често и са неколико десетина страница кодираних ознака). Поставља се питање да ли би таква евиденција коју води ПКС била употребљива и кредибилна за кориснике. Мишљења су да треба узети у обзир и следеће:

1) ПКС је удружење, пре свега комерцијалне провенијенције, које заступа интересе својих чланица (само једне заинтересоване стране), док акредитација (захтев 4.4.5 стандарда) мора

да осигура уравнотежено заступање заинтересованих страна тако да ниједна страна не преовлађује.

2) ПКС нема капацитет да до краја правилно интерпретира сложене аранжмане о акредитацији, „multi-site“ акредитацију, (флексибилне) обиме акредитације и декларисана ограничења, да би била у могућности да формира веродостојну евиденцију серификационих тела.

3) Једино АТС има стручну компетентност да кредибилно интерпретира сертификате о акредитацији, не само зато што је једина институција у држави која поседује кадрове одговарајућег профила, већ и због чињенице да посредством чланства у мултилатералним споразумима може да директно комуницира акредитационо тело које је издало акредитацију и тако отклони недоумице које нису ретке код иностраних сертификата.

Стога, сматрају да ако се инсистира да ова материја остане у Закону о акредитацији, потребно је изменити став 5. на начин како је овде предложено.

Узимајући у обзир да је на округлом столу заузет заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да се задржи предложена одредба која се односи на вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента, Министарство привреде је задржало предвиђену опцију у Нацрту закона.

Предложена је измена става 3. члана 12. тако да гласи: „Председника Савета за акредитацију бирају чланови Савета за акредитацију између себе“. Истичу да је Савет за акредитацију стручно тело АТС које доноси одлуке које се односе на текући рад АТС-а. С друге стране, Министарство привреде врши надзор над радом АТС, па је неспојиво да представник Министарства истовремено руководи радом тог тела; (врши надзор над својим радом). Поред тога, већ поменути захтев 4.4.5 стандарда налаже да акредитационо тело мора да осигура уравнотежено заступање заинтересованих страна, тако да ниједна страна не преовлађује. Имајући у виду да се велика већина седница Савета за акредитацију у прошлости одржавала електронским путем, практично је све одлуке Савета дефинисао представник Министарства у својству председника Савета. Сматрају да су тиме остале заинтересоване стране биле прикрађене за било какву суштинску партиципацију, осим пуког изјашњавања за већ дефинисану одлуку.

Министарство привреде је прихватило наведену измену.

У члану 13. став 1: у ставу 1 додати: „1) наплатом трошкова акредитације“, а раније тачке 1) и 2) постају тачке 2) и 3). Истичу да је претходно финансирање АТС, које је доминантно било из наплате трошкова акредитације, обезбеђивало финансијску стабилност АТС-а. Указују да би прелазак на чисто буџетско финансирање могло да доведе у питање његову финансијску стабилност у условима неких непланираних буџетских рестрикција, чиме би био директно доведен у питање захтев 4.5.1 стандарда. Такође, наводе да искуство показује да „сестринска“ организација – Институт за стандардизацију Србије, која се претежно финансира из буџета, последњих година није у стању да редовно сервисира обавезе према Европским и међународним организацијама за стандардизацију, па се налази у позицији латентне суспензије. Сходно наведеном, сматрају да би суспензија АТС-а имала много озбиљније последице.

Министарство привреде није прихватило наведену измену имајући у виду јасан став Министарства финансија по питању начина финансирања Акредитационог тела Србије.

У члану 21. става 1. 2. на начин како следи. Став 1. мења се и гласи: „Комисију за жалбе (председника и чланове), као стално тело, образује Управни одбор на основу стручног мишљења Савета за акредитацију, а из реда компетентних лица у систему акредитације АТС.» Став 2. Мења се и гласи: «За сваку појединачну жалбу Комисија именује радну групу од три члана да припреми извештај и предлог за Комисију која утврђује предлог». Ставови 3. и 4. се бришу. Истичу да предлог одлуке на жалбу на одлуку о акредитацији (на чему се гради коначна одлука у поступку акредитације) захтева највиши ниво експертизе у области акредитације јер је потребно „ставити под лупу“ целокупан поступак акредитације у конкретном предмету и дати завршну реч. У члану 21. став 1 понуђеног нацрта закона примењен је принцип „пороте“ коју чине представници институција, а у други план је стављен њихов капацитет за одлучивање. По њиховом мишљењу поставља се питање какво је познавање нпр. два представника Института за стандардизацију Србије или делегата кога ће упутити Привредна комора Србије Правила акредитације и поступака који се примењују у акредитацији. Сматрају да треба констатовати да за утврђивање поштовања Правила акредитације и поступака акредитације - компетентност, а не репрезентативност, мора да однесе превагу. Сходно пракси у Европској организацији за Акредитацију (ЕА), мишљења су да треба формирати радну групу (Task Force Group) која ће да извести Комисију, а Комисија да заузме став и упути предлог директору АТС-а. У крајњем исходу, директор АТС-а треба да потпише коначну одлуку из уверења које не произлази из већинског мишљења заинтересованих страна, већ на основу компетентног налаза о томе да ли су поштована или прекршена Правила акредитације. Када је реч о председнику Комисије за жалбе, наводе да треба препустити да одлуку о томе донесе Управни одбор. Даље наводе, да ако би се законски нормирало да то буде представник Министарства, поново бисмо имали ситуацију да се Министарство, уместо да врши надзор над радом Комисије, налази у позицији да непосредно усмерава рад Комисије, односно усмерава доношење коначне одлуке о акредитацији у појединачном предмету.

Након образложења предложених одредаба које се односе на састав и начин рада Жалбене комисије Акредитационог тела Србије и праксе која је показала да се највећи број жалби на одлуке АТС у претходном периоду односио на проблеме правне природе, заузет заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да председник Жалбене комисије АТС треба да буде правник из министарства надлежног за послове акредитације који ће за сваку појединачну жалбу из предвиђеног пула експерата бирати још два члана, те је одлучено да се остане при предложеном решењу.

II. Од стране АТС, изнете су следеће примедбе:

У члану 2. у ставу 1. допуни/коригује значење израза под 1), 2), 6). тако да гласи:

- 1) акредитација је потврђивање од стране националног тела за акредитацију да тело за оцењивање усаглашености испуњава захтеве одговарајућих српских стандарда којима су преузети хармонизовани стандарди и када је применљиво, све додатне захтеве, укључујући и захтеве утврђене за поједине области, којим се званично потврђује његова компетентност, непристрасност и конзистентан рад за обављање одређених активности оцењивања усаглашености;
- 2) сертификат о акредитацији је документ којим се потврђује да је тело за оцењивање усаглашености компетентно за обављање послова активности оцењивања усаглашености, за одређену област и обим;
- 6) тело за оцењивање усаглашености је тело које обавља активности оцењивања усаглашености, укључујући испитивање, еталонирање, сертификацију, контролисање, испитивање оспособљености, верификацију и валидацију и производњу референтних

материјала и друге послове активности оцењивања усаглашености и које може да буде предмет акредитације.

Предложене измене АТС образлаже на следећи начин:

- став 1, допуна значења израза 1):

Предлог је дат у циљу потпуног усаглашавања са Уредбом (ЕЗ) 765/2008 (члан 2, став 1, дефиниција акредитације), а како би се испуниле обавезе ка међународним организацијама за акредитацију (ЕА, ИЛАС, IAF). Од националних акредитационих тела се захтева да у складу са својим чланством у међународним организацијама и потписаним споразумима, приликом оцењивања тела за оцењивање усаглашености користе документа са обавезујућом применом чија примена обезбеђује да и акредитациона тела и тела за оцењивање усаглашености раде на доследан и еквивалентан начин, у складу са међународно признатим правилима и праксом, што представља предуслов за међусобно признавање резултата оцењивања усаглашености. Предлог не представља новину. Члан 15 важећег Закона о акредитацији садржи идентичну формулацију која је дата у предлогу измене.

- став 1, допуна значења израза 2) и 6):

Исправка грешке у навођењу термина на оба места (на осталим местима је већ кориговано). Уместо термина „посао“ оцењивања усаглашености, правилан термин је „активност“ оцењивања усаглашености, како је и наведено на другим местима. Према SRPS ISO/IEC 17011:2018 активност оцењивања усаглашености је активност коју спроводи тело за оцењивање усаглашености када оцењује усаглашеност. Термин као такав фигурише и у Закону о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености ("Сл.гласник РС" 49/2021). Активност оцењивања усаглашености је термин који је као такав наведен и у Уредби (ЕЗ) 765/2008.

Додатно, за израз под 6) дефинисањем израза тела за оцењивање усаглашености у потпуности на начин на који је то наведено у стандарду којим су дефинисани захтеви за акредитациона тела (т.3.4 SRPS ISO/IEC 17011:2018), односно навођењем да то тело „може да буде предмет акредитације“, јасно се одређује надлежност акредитационог тела, у смислу да акредитационо тело не акредитује било коју врсту организација, већ само оне које спровode активности оцењивања усаглашености у складу са признатим стандардима (нпр. ISO/IEC 17025, ISO/IEC 17020, ISO/IEC 17021 итд.). На овај начин се осигурава уједначеност међународне праксе, односно да национална акредитациона тела, међународне организације као ЕА, ИЛАС, IAF имају исто разумевање шта је „тело за оцењивање усаглашености“ у домену акредитације.

Министарство привреде је прихватило предложене измене.

У члану 8. АТС предлаже да се бришу ставови 2, 3 и 5, и да став 4. сходно наведеном постаје став 2. АТС истиче да постоји недоследност у тексту нацрта закона и образложења (тела за оцењивање усаглашености/ сертификациона тела за сертификацију система менаџмента), с тим да предлог остаје исти независно од тога да ли се ради о свим телима за оцењивање усаглашености или само о сертификационим телима за сертификацију система менаџмента. АТС сматра да би вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености која послују на територији Републике Србије, а која нису у регистру акредитованих тела за оцењивање усаглашености, од стране Привредне коморе било у супротности са Уредбом (ЕЗ) 765/2008 (члан 6 – начело неконкуреније, члан 11 – претпоставка усаглашености за национална акредитациона тела, члан 12 – обавеза информисања). Даље, АТС наводи да је потписивањем међународних споразума АТС преузео обавезу признавања сертификата и извештаја које су издала тела за оцењивање усаглашености акредитована од стране потписница ЕА МЛА споразума без условљавања тела за оцењивање усаглашености да се евидентирају у локални национални регистар који има правно дејство. Мишљења је да постојање локалног регистра тела за оцењивање усаглашености која нису у регистру који

води АТС, а који има правно дејство, представља ризик за кршење принципа слободног протока роба и услуга и индиректну дискриминацију. АТС такође истиче да Закон о акредитацији који дефинише рад акредитационог тела које је потписник међународних споразума, не би смео да омогући услове и процедуре које би страна тела за оцењивање усаглашености ставиле у неповољнији положај у односу на домаћа, само зато што су та тела за оцењивање усаглашености акредитована од другог акредитационог тела, или да у односу на могућа тумачења, наводи на закључак да су та тела за оцењивање усаглашености уписом у засебан регистар, у повољнијем положају од тела за оцењивање усаглашености које је акредитовао АТС и која се налазе у регистру АТС.

Министарство привреде није прихватило наведени предлог имајући у виду заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да се задржи предложена одредба која се односи на вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента.

Предложена је и измена у члану 13. на начин да се у ставу 1. дода начин обезбеђивања средстава за рад наплатом трошкова акредитације, следствено томе кориговати нумерацију тачака у ставу 1; додати став 2 и став 3, док нацртом утврђени ставови 2, 3, 4, 5, 6 постају ставови 4, 5, 6, 7, 8; допунити став 6 (у складу са предложеним изменама, став 8), тако да гласи:

„Средства за рад АТС-а обезбеђују се:

- 1) наплатом трошкова акредитације;
- 2) из буџета Републике Србије;
- 3) из других извора, у складу са законом.

Средствима из става 1. тачка 1) овог члана сматрају се приходи који се остварују пружањем услуга, у складу са одлуком о трошковима акредитације.

Одлуку о трошковима акредитације доноси оснивач на основу предлога Управног одбора.

Средствима из других извора сматрају се други приходи остварени у складу са законом. АТС не сме примати поклоне односно донације од корисника услуга.

Потребна средства за рад утврђују се годишњим програмом рада АТС и финансијским планом, у складу са оснивачким актом.

Документа из става 4. овог члана достављају се оснивачу на сагласност.

Средства за чланарине АТС-а у међународним и европским организацијама за акредитацију, која се утврђују годишњим програмом рада АТС-а, обезбеђују се из буџета Републике Србије. Из буџета Републике Србије се могу обезбедити и средства за друге активности које су потребне за подршку државној политици, а које се не финансирају из сопствених средстава.“

Предложеноу измену АТС образлаже на следећи начин:

Уредба (ЕЗ) бр. 765/2008 прописује да „акредитација треба да у принципу функционише као активност која саму себе издржава“ (увод (17)) и да „свака држава чланица обезбеђује да њено национално акредитационо тело има одговарајуће ресурсе, како финансијске тако и људске, за правилно обављање својих послова, укључујући испуњавање посебних задатака као што су активности сарадње на европској и међународној акредитацији и активности које су потребне за подршку државној политици, а које се не финансирају из

сопствених средстава“ (члан 4). Ове одредбе јасно указују да је у систему акредитације полазна тачка принцип самофинансирања, односно да национално акредитационо тело треба да обезбеђује средства за своје редовно функционисање превасходно наплатом услуга акредитације од тела за оцењивање усаглашености. Сматрамо, да ови трошкови не би требали да буду јавна такса у смислу фискалног прихода државе, већ накнада за конкретну услугу акредитације, чија се висина усклађује са стварним трошковима њеног спровођења. Имајући у виду природу административне таксе, иста се распоређује по приоритетима државе, а не према потребама акредитације. Ово може довести до ситуације да се не обезбеде средства за све потребне оцењиваче, експерте и међународне активности, што директно угрожава квалитет и рокове акредитације. Ако висина таксе не покрива реалне трошкове сложених поступака (нпр. мулти-сајт акредитација, веома специјализоване техничке области, учешће страних експерата), АТС ће морати да покрива разлику из буџета, што може бити неодрживо.

У складу са принципима Уредбе (ЕЗ) бр. 765/2008, очекује се да национална акредитациона тела штите непристрасност својих активности и да имају финансијску самосталност и стабилност. Закон о републичким административним таксама не обезбеђује да обавеза плаћања буде иста за сва тела за оцењивање усаглашености. Ситуација у којима одређена тела за оцењивање усаглашености плаћају републичку административну таксу, а друга не, представља елемент неједнаког третирања тела за оцењивање усаглашености, што је супротно Уредби (ЕЗ) бр. 765/2008. Такође, успостављање административне таксе која као фиксни фискални приход не препознаје комплексност поступака акредитације у односу на обим акредитације не обезбеђује одрживост рада акредитационог тела.

Начин финансирања АТС-а је био и предмет забринутости експерата у оквиру ЕУ пројекта за подршку само-оцени спремности Републике Србије за потписивање АСAA споразума са ЕУ. У нацрту извештаја је наведено: "Law on Accreditation ("Official Gazette of the RS", No. 73/2010;47/2021): Highly aligned with the EU Regulation on Accreditation. The Serbia Country report for 2024 indicates that some issues still need to be fixed in the legal framework for accreditation. Alignment could apply to the law (adoption of corresponding requirements of Regulation 765/2008 and Decision 768/2008), including issues of non-secure financing, or procedures / guidance documents to address non-conformities that have been found in the course of peer assessment of ATS. Serbia is currently working on the amendment of the law, expected by about 2026."

Узимајући у обзир напред наведено предложена је допуна става 1 и додавање става 2.

АТС не обавља послове ради стицања добити. Средства која се генеришу се користе за правилно функционисање система акредитације и даље улагање у развој и побољшање послова акредитације из чл. 3. и послова из члана 8. овог закона. Овлашћење оснивача да доноси одлуку о висини трошкова обезбеђује контролу над политиком цена и усклађеност са јавним интересом, што је дефинисано новим ставом 3.

Досадашњи модел финансирања, у којем АТС обезбеђује средства наплатом трошкова акредитације у складу са Одлуком о висини трошкова акредитације, показао се као кључан инструмент за ефикасан, благовремен и квалитетан рад. Захваљујући оваквој финансијској самосталности, АТС је брзо реаговао за време пандемије, на ванредне потребе условљене факторима као што су изненадно погоршање епидемиолошке ситуације у вези са болестима домаћих животиња, поступање по измењеним захтевима за акредитацију у области контролисања инсталација и уређаја за заштиту од пожара и експлозија итд. Наведене ситуације није могуће предвидети, а самим тим ни планирати њихов опсег унапред (број оцењивања, потребну експертизу, број оцењивача, трошкове превоза...). Прелазак на систем републичке административне таксе би ову способност значајно умањио, јер би свака слична интервенција зависила од благовременог обезбеђивања буџетских средстава и формалних процедура њиховог одобравања. Последицу би осетили и оцењивачи (немогућност исплате за непланирана оцењивања), што би довело до ризика одласка искусних стручњака,

смањење квалитета оцењивања и успоравање поступака акредитације, што директно утиче на привреду и способност државе да испуни међународне обавезе.

Допуном става 6, односно става 8 у складу са предложеним изменама, да се „из буџета Републике Србије могу обезбедити и средства за друге активности које су потребне за подршку државној политици, а које се не финансирају из сопствених средстава“ обезбеђује се пуна усаглашеност са чланом 4 Уредба (ЕЗ) бр. 765/2008 који прописује да „свака држава чланица обезбеђује да њено национално акредитационо тело има одговарајуће ресурсе, како финансијске тако и људске, за правилно обављање својих послова, укључујући испуњавање посебних задатака као што су активности сарадње на европској и међународној акредитацији и активности које су потребне за подршку државној политици, а које се не финансирају из сопствених средстава“.

Министарство привреде није прихватило наведену измену имајући у виду јасан став Министарства финансија по питању начина финансирања Акредитационог тела Србије.

Члан 14 кориговати став 1. и додати нови став, став 5.

став 1: АТС може, за обављање послова акредитације из члана 3. и 8. овог закона, путем уговора ангажовати спољне сараднике као оцењиваче и техничке експерте, односно стручњаке или правна лица, у складу са законом, и општим актима АТС и правилима акредитације.

став 5: На ангажовање спољних сарадника за обављање послова акредитације не примењују се одредбе закона којим се уређују јавне набавке, с обзиром на специфичну природу тих послова.

АТС сматра да је предложена измена става 1. последица потребе да се избегне било каква забуна у вези послова за које се ангажују лица, односно њихове улоге, као и врста уговора којом се ангажују. За потребе поступака акредитације лабораторија за испитивање, лабораторија за еталонирање... (послови из члана 3. Закона), АТС ангажује лица са статусом оцењивача, техничких експерата, експерата за одлучивање о акредитацији, тако да непотпуно набрајање (оцењивачи и технички експерти) може да доведе у заблуду. Потпуно је јасно да се лица ангажују за поступак акредитације, тако да не може да дође до било каквог разумевања да су укључена друга стручна, осим оцењивача, техничких експерата и експерата за одлучивање о акредитацији, или у случају правних лица, других правних лица, осим акредитационих тела у складу са правилима прекограничне акредитације. Члан 8 се односи на послове које обављају само запослени у АТС-у, због чега је потребно избрисати позив на тај члан у овом делу. Узимајући у обзир важећи правни оквир и природу ангажовања лица која врше стручне послове за потребе АТС-а, уговор о делу је у складу са природом повремених, стручних и задатком дефинисаних послова које наведена лица обављају за потребе АТС-а, док је уговор о сарадњи предвиђен за потребе ангажовања правних лица (акредитационих тела у случају прекограничне акредитације). Предложеном изменом обезбедила би се јасна законска основа за закључивање уговора о делу за обављање послова из делатности, што се тренутно обезбеђује путем Комисије за давање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава. Предлогом измене је дефинисано и да су та ангажовања у складу са правилима акредитације, примарно имајући у виду правила прекограничне акредитације, што је обавеза АТС-а као потписника међународних споразума.

Оцењивачи, технички експерти и експерти за одлучивање се ангажују уговором о делу. Потреба за додавањем новог става условљена је чињеницом да закон којим се уређују јавне набавке не препознаје специфичност АТС-а у односу на уговоре о делу који се склапају са великим бројем индицидуалаца, стручњака без којих АТС не би могао да испуни захтеве Уредбе (ЕЗ) бр. 765/2008 (члан 4, под 9). Сходно члану 12 Закона о јавним набавкама ("Сл.

гласник РС", бр. 91/2019 и 92/2023) рад по уговору о делу подлеже јавним набавкама. Имајући у виду да послови акредитације подразумевају спровођење оцењивања у складу са јасно утврђеним међународним правилима, процедурама и техничким критеријумима, ради испуњавања тих обавеза, свако акредитационо тело мора ангажовати спољне сараднике – појединце који делују као оцењивачи или технички експерти, или експерти за одлучивање са специфичним знањима и компетенцијама у одређеној техничкој области, као и лица из других акредитационих тела или акредитациона тела, када је потребно обезбедити додатну стручност, капацитет или међународно признато учешће у процесу оцењивања (нпр. код мулти-сајт акредитација). Избор ових субјеката мора бити заснован искључиво на њиховој техничкој компетентности, релевантном искуству и расположивости, а не на економским критеријумима који су уобичајени у поступцима јавних набавки. Лица која се ангажују не делују као понуђачи на тржишту, већ као доказани индивидуално одабрани стручњаци, у складу са захтевима стручног поступка који спроводи АТС, а који подразумева обавезу објективности, непристрасности, професионалног интегритета. У случају ангажовања лица из другог акредитационог тела или другог акредитационог тела за потребе прекограничне акредитације, АТС се у складу са правилима прекограничне акредитације заснованим на Уредби (ЕЗ) бр. 765/2008 мора обратити националном акредитационом телу државе у којој се налази локација. Лица која се ангажују нису доступни као услуга на отвореном тржишту путем комерцијалне јавне набавке. Њихово ангажовање зависи од њихове стручности у одређеним техничким областима, непристрасности, претходне едукације коју обезбеђује АТС, као и резултата њихове евалуације. Применом формалних процедура јавних набавки у овим случајевима постоји ризик од одлагања или немогућности благовременог спровођења поступка акредитације, као и од ангажовања субјеката који немају потребну специфичну стручност, а такође је и у супротности са правилима прекограничне акредитације. Узимајући у обзир наведене специфичности, потребно је прописати да се на овакво ангажовање, уређено уговором о делу, не примењују одредбе закона којим се уређују јавне набавке. На тај начин обезбеђује се усклађеност рада акредитационог тела са међународним правилима и праксом, очување непристрасности, као и благовременост и квалитет у реализацији поступака акредитације, посебно у ситуацијама које укључују сарадњу са другим акредитационим телима и мулти-сајт акредитације.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

У члану 15. кориговати став 1. и став 7. и избрисати став 13.

став 1: Поступак прве акредитације покреће се пријавом коју тело за оцењивање усаглашености подноси АТС.

став 7: АТС и тело за оцењивање усаглашености уговором уређују рок завршетка поступка прве акредитације који почиње да тече од дана потписивања уговора и остала међусобна права и обавезе у складу са општим актима АТС.

став 13: За трошкове поступка акредитације наплаћује се републичка административна такса.

Члан 15. се односи на почетну акредитацију, те је у том смислу у ставу 1. и ставу 7. предлогом измене наведено да се ради о првој акредитацији. Уколико се не направи та разлика, нејасно је на шта се односи поступак акредитације. Као поступак акредитације потребно је препознати све оно што је и наведено у сегменту III. ПОСТУПАК АКРЕДИТАЦИЈЕ: поступак (прве) акредитације из члана 15, надзор над радом акредитованог тела за оцењивање усаглашености из члана 18, поступак проширења акредитације из члана 18. итд.

Став 13. (обавеза плаћања републичке административне таксе за трошкове поступка акредитације) је предложен за брисање у складу са предлогом измена члана 13.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

У члану 16. допунити став 1, став 2. и кориговати став 4.

Ако се током поступка прве акредитације утврди да тело за оцењивање усаглашености не испуњава захтеве за акредитацију, АТС налаже да тело за оцењивање усаглашености спроведе корективну активност, када је то примењиво.

Ако се након спроведеног поступка прве акредитације утврди да тело за оцењивање усаглашености испуњава захтеве за акредитацију, АТС доноси одлуку о акредитацији, издаје сертификат о акредитацији, у року из члана 15. став 7. овог закона.

Ако АТС након спроведеног поступка акредитације утврди да тело за оцењивање усаглашености не испуњава у потпуности, или делимично захтеве за акредитацију, АТС доноси одлуку да се не додели акредитација или да се додели акредитација у смањеном обиму у односу на тражени обим акредитације.

Предлог за допуну става 1. и става 2. у основи има потребу дефинисања да се ради о првој акредитацији на коју се овај члан и односи.

Корекција у ставу 4. је неопходна како би се избегло да се недовољно прецизном формулацијом погрешно протумачи да је могуће доделити акредитацију и у случају делимичног испуњења захтева. Правилима акредитације су дефинисани детаљи који су применљиви у случају када поједине неусаглашености нису отклоњене, а доноси се одлука о додели акредитације. У вези наведеног, констатовано је и да је део који се односи на проширење обима акредитације у овом нацрту, дефинисан на исти начин као и овај предлог.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

У члану 18. кориговати став 5. и став 8, допунити став 10.

став 5: У поступку надзора из става 2. овог члана, АТС доноси одлуку о одржавању, промени обима смањењу, суспензији или повлачењу акредитације.

став 8: Осим одлуке из става 5. овог члана АТС може донети одлуку којом се утврђује смањење односно проширење обима, суспензија или повлачење акредитације и на основу писаног захтева тог акредитованог тела за оцењивање усаглашености.

став 10: На поступак проширења обима акредитације сходно се примењују ставови 2, 3, 4, 5, 6, и 10, 11 и 12 члана 15. овог закона.

Предложеном изменом у ставу 5. избегава се тумачење да да је „промена обима“ одлука о акредитацији у смислу захтева стандарда ISO/IEC 17011 који у т. 3.13 као одлуке о акредитацији препознаје следеће одлуке: одлука о акредитацији, одлука о додељивању, одржавању, проширењу, смањењу, суспендовању и повлачењу акредитације. У вези наведеног, додаје се и одлука о смањењу обима, за ситуацију када се током надзора утврди да нису испуњени захтеви за део обима акредитације. Детаљи у вези промене обима су предмет правила акредитације.

Предложеном изменом у ставу 8. избегава се тумачење да се одлука о проширењу обима акредитације може донети само на основу писаног захтева тела за оцењивање усаглашености. Одлука о проширењу обима акредитације је резултат поступка који се спроводи по достављеној пријави за акредитацију. Осим одлуке о проширењу, све остале одлуке наведене у ставу 8. се могу донети само на основу писаног захтева тела за оцењивање усаглашености. Могућност подношења захтева за проширење дефинисана је у наредном ставу (9), са каснијом јасном везом да се подноси пријава за проширење и спроводи поступак.

Предложеном допуном става 10. обезбеђује се да се ставови који се односе на поверљивост и присуство представника органа у делу поступка акредитације тела за оцењивање усаглашености у сврху именовања односе и на поступак проширења обима акредитације.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

У члану 19. кориговати став 1; додати нови став 2, након чега ставови 2, 3 и 4. постају ставови 3, 4 и 5; у складу са предложеним изменама кориговати ставове 4. и 5.

Тело за оцењивање усаглашености може обновити акредитацију на основу пријаве која се подноси сходно члану 15. овог закона, најмање 6 месеци пре истека важења акредитације.

На поступак обнављања акредитације сходно се примењују ставови 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11 и 12 члана 15. овог закона.

Ако се након спроведеног поступка за обнављање акредитације утврди да тело за оцењивање усаглашености испуњава захтеве за акредитацију, АТС доноси одлуку о обнављању акредитације и издаје сертификат о акредитацији који важи од дана истека важеће акредитације.

Ако се након спроведеног поступка за обнављање акредитације утврди да тело за оцењивање усаглашености не испуњава захтеве за акредитацију, АТС доноси одлуку да се акредитација не обнови или да се обнови акредитација у смањеном обиму.

Поступак за обнављање акредитације траје најдуже шест месеци од дана потписивања уговора и спроводи се сходно члану 15. овог закона, у складу са поступком који се ближе уређује правилима акредитације.

Предложене измене у ставовима и додавање новог става је последица потребе да се поступак обнављања акредитације дефинише као засебан поступак, који се не спроводи у потпуности на начин дефинисан чланом 15 којим је дефинисана прва акредитација. Имајући у виду да се ради о пријави за акредитацију (у сврху обнављања акредитације) додат је став којим се врши позивање на члан 15, али на начин на који је то урађено и за пријаву, односно поступак за проширење обима акредитације.

У складу са претходно предложеним изменама, предложеном изменом у ставу 4 (првобитан став 3) врши се усаглашавање са начином на који је дефинисан члан 16, односно избегава се тумачење да је акредитацију могуће обновити у случају да нису испуњени захтеви.

Министарство привреде је прихватило наведене измене, без додавања новог става.

У члану 21. кориговати став 7.

Начин образовања и рада Комисије ближе се уређује прописом који доноси министар надлежан за послове акредитације оснивачким актом и општим актима АТС.

Предложеном изменом обезбеђује се да поступак буде усаглашен са SRPS ISO/IEC 17011:2018 т. 7.13.3 Акредитационо тело је одговорно за све одлуке на свим нивоима процеса поступања са жалбама.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

У члану 25. избрисати став 5. и став 6.

Пропис из члана 21. став 7. овог закона министар надлежан за послове акредитације донеће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Акт о начину и поступку вођења евиденције из члана 8. став 2. овог закона, Привредна комора Србије ће донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Предложене измене у претходним члановима условиле су предлог за брисање ставова 5. и 6.

Став 5: Уколико се усвоји предлог да се начин образовања и рада Комисије ближе уређује оснивачким актом и општим актима АТС (члан 21), нема потребе да се прописује одредба за рок у коме се доноси пропис од стране Министра.

Став 6: Уколико се усвоји предлог да се не води паралелна евиденција тела за оцењивање усаглашености од стране Привредне коморе (члан 8), нема потребе да се прописује одредба за Привредну комору.

Министарство привреде је делимично прихватило наведену измену имајући у виду заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да се не мења предложена одредба која се односи на вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента. Дакле, предлог брисања става 5. је прихваћен, а предлог брисања става 6. није прихваћен из горе наведеног разлога.

Члан 28. у складу са предлогом измена члана 13, избрисати став 1, а имајући у виду да је једини у том члану, избрисати члан 28

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС", осим одредбе члана 15. став 13 која се примењује након утврђивања висине таксе за трошкове поступка акредитације, која се прописује законом којим се уређују републичке административне таксе.

Уколико се усвоји предлог измена члана 13, нема потребе да се прописује прелазна одредба за републичке административне таксе.

Министарство привреде није прихватило наведену измену имајући у виду јасан став Министарства финансија по питању начина финансирања Акредитационог тела Србије.

III. Од стране Института за стандардизацију Србије, изнете су следеће примедбе:

Члан 6, став 2.

Формулација у Нацрту:

„На питања оснивања, организације, положаја и делатности АТС примењују се одредбе закона којим се уређују јавне службе, ако овим законом није другачије одређено.“

Предлог измене:

„На питања оснивања, организације, положаја и делатности АТС која нису посебно уређена овим законом, примењују се одредбе закона којим се уређују јавне службе.“

Оваквом формулацијом уважава се чињеница да се Законом о акредитацији уређују питања оснивања, организације, положаја, итд, док се закон о јавним службама примењује на питања која нису регулисана самим Законом о акредитацији. Оваква конструкција је уобичајена у прописима, доприноси правној прецизности и у потпуности је у складу са правним системом РС.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

Члан 8, ставови 2, 3 и 5

Формулација у Нацрту:

Наведеним ставовима је прописано да евиденцију тела за оцењивање усаглашености која нису у регистру АТС води Привредна комора Србије, уз обавезе достављања података и уређивање начина вођења евиденције актом ПКС.

Напомена:

Нисам сигурна да би Законом о акредитацији требало прописивати обавезе за Привредну комору Србије?

Министарство привреде није усвојило наведену примедбу, имајући у виду заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да се задржи предложена одредба која се односи на вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента.

3. Члан 13, став 1

Формулација у нацрту:

„Средства за рад АТС-а обезбеђују се:

1. из буџета Републике Србије;
2. из других извора, у складу са законом.“

Формулација у Закону о акредитацији из 2010. године:

„Средства за рад АТС-а обезбеђују се:

1. наплатом трошкова акредитације;
2. из буџета Републике Србије;
3. из других извора, у складу са законом.“

Такође, брисаним ставом 2 из закона из 2010. године, било је прописано:

„Средствима из става 1. тачка 1) овог члана сматрају се приходи који се остварују пружањем услуга, у складу са одлуком о трошковима акредитације.“

Напомене:

Измене ЗоА, донете 2021. године у којима је примењена идентична формулација као у нацрту, довеле су до укидања сопствених прихода што је у пракси донело бројне потешкоће у финансирању и раду АТС. Закон из 2010. године, уважавао је чињеницу да су у структури прихода више од 90% чинили сопствени приходи, остварени наплатом услуга акредитације. Уколико се у закону не дефинише преовлађујући извор финансирања (04 – сопствени приходи), постоји ризик да се АТС поново нађе у сличној ситуацији.

Предлог измена:

У члану 13, став 1, тачка 1) требало би да гласи:

„1) из прихода који се остварују наплатом услуга акредитације;
Досадашње тачке 1) и 2) постају тачке 2) и 3).“

Образложење:

Чланом 2, став 1, тачка 14) Закона о буџетском систему прописано је да се јавним приходима сматрају сви приходи остварени обавезним плаћањима пореских обвезника, правних и физичких лица која користе одређено јавно добро или јавну услугу. Такође, члан 8. Правилника о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем, предвиђа класификацију расхода и издатака према изворима финансирања и основу остварења тих средстава.

Уколико извор финансирања 04 - сопствени приходи, односно основ остваривања прихода – акредитација, не би били јасно дефинисани у Закону, постоји реална могућност да се у пракси отежа или доведе у питање несметано функционисање Акредитационог тела у оквиру буџетског система, као што смо већ имали прилике да видимо у претходном периоду. Такође, није логично да основни извор финансирања АТС – сопствени приходи, односно услуга акредитације, буде дефинисан у закону као „други извори“. Поред претходно изнетог, подсећам на потребу усклађивања система финансирања са правилима Европске организације за акредитацију, која предвиђају одређени степен финансијске и оперативне самосталности националних акредитационих тела. Сличан приступ је већ примењен приликом доношења измена и допуна Закона о стандардизацији, када је било неопходно ускладити решења са правилима европских и међународних организација за стандардизацију.

Министарство привреде није прихватило наведену измену имајући у виду јасан став Министарства финансија по питању начина финансирања Акредитационог тела Србије.

IV. Од стране чланица Привредне коморе Србије, изнете су следеће примедбе:

Члан 3. став 2.

Примедба са образложењем:

Предметним ставом предвиђено је да се акредитацијом поред компетентности за обављање активности из става 1. овог члана, потврђује и компетентност за обављање других активности оцењивања усаглашености, у складу са посебним законом.

Нејасно је на шта се мисли, да ли можда “посебним законима”, па се односи на различите области?

Ово се у правилу не уређује законима него правилницима/уредбама којима се прописују захтеви за именовање, овлашћивање.

Министарство привреде није прихватило наведену измену имајући у виду да се под „посебним законима“ мисли на законе који регулишу различите области, али је у складу са правилима номотехнике написано у једнини. Такође, нове области оцењивања усаглашености се не уводе подзаконским актима, него искључиво законом за дату област.

Члан 8. ст. 2. и 3.

Примедба са образложењем:

Актуелна формулација има простора за побољшање којим би се недвосмислено нагласило да је је реч о сертификационим телима за системе менаџмента.

Како се у тексту Нацрта не примењује формулација „сертификациона телима за системе менаџмента“, предлог нове формулације је усклађен са поделом дефинисаном у члану 3.

Предлог решења:

„Привредна комора Србије на својој интернет страници води евиденцију тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента која послују на територији Републике Србије, а која нису у регистру акредитованих тела за оцењивање усаглашености које води Акредитационо тело Србије.

Тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента која послују на територији Републике Србије, а која није акредитовало Акредитационо тело Србије, достављају Привредној комори Србије доказе о акредитацији, пословно име, пословне податке, податке о адресама, законским заступницима ради уписа у евиденцију.“

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

Члан 8. ст. 2, 3. и 5.

Примедба са образложењем:

Предметним ставовима је дефинисано следеће: Евиденцију тела за оцењивање усаглашености која послују на територији Републике Србије, а која нису у регистру акредитованих тела за оцењивање усаглашености које води АТС води Привредна комора Србије на својој интернет страници.

Тела за оцењивање усаглашености која послују на територији Републике Србије, а која није акредитовало АТС, достављају Привредној комори Србије доказе о акредитацији, пословно име, пословне податке, податке о адресама, законским заступницима ради уписа у евиденцију.

Начин и поступак вођења евиденције из става 2. овог члана уређује се актом Привредне коморе Србије.

Чланом 22. је дефинисано када АТС може да врши прекограничну акредитацију. Исто важи и за друга национална тела што је и дефинисано ЕУ регулативом (УРЕДБА (ЕС) бр. 765/2008).

Субјект (без обзира да ли је лабораторија за испитивање, сертификационо тело за системе менаџмента или особља...) који послује на територији Србије мора тражити акредитацију од Националног акредитационог тела односно АТС-а.

Предлог решења:

Предлог је да се наведени ставови бришу.

Министарство привреде није усвојило наведену примедбу, имајући у виду заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да се задржи предложена одредба која се односи на вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента.

Члан 11.ст. 6, 7, 13. и 14.

Примедба са образложењем:

Узимајући у обзир очекивани проблем са актуелном формулацијом који је АТС образложио, предлагемо да се размотри могућност да у управним органима буду представници ПКС. На овај начин омогућило би се учешће ТОУ преко посредника, а без ризика по АТС.

Предлог решења:

Предлог је да се текст измени, тако да гласи:

“Два члана Управног одбора предлаже Привредна комора Србије као представнике привреде.“ (уместо ст. 6. и 7) и „Два члана Надзорног одбора предлаже Привредна комора Србије као представнике привреде.“ (уместо ст. 13. и 14)

Потребно је брисати одредбе које се односе на представнике из Српске академија наука и уметности.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

Члан 14. став 1.

Примедба са образложењем:

Спољни сарадници не обављају послове дефинисане чланом 8. већ само чланом 3. АТС може, за обављање послова акредитације из члана 3. и 8, путем уговора, ангажовати спољне сараднике као оцењиваче и техничке експерте односно стручњаке или правна лица, у складу са законом и општим актима АТС.

Предлог решења:

Предлог је да се из текста брише прецртан позивање на члан 8. који се односи на послове акредитације, и да гласи:

„АТС може, за обављање послова акредитације из члана 3 . овог закона, путем уговора...”

У члану 12. став 1. тачка 8) Закона о јавним набавкама, дефинисано је да је рад по основу уговора о делу предмет овог закона, што АТС-у може представљати додатни проблем.

Предлог је да се члан 14. допуни текстом којим би се за ово ангажовано изузело из подручја примене Закона о ЈН.

Министарство привреде је прихватило наведене измене.

Члан 15. ст. 5. и 6.

Примедба са образложењем:

Предвиђено је да поступак преиспитивања пријаве од стране АТС траје најдуже 60 дана од дана подношења пријаве.

У случају да АТС не врши, односно не може да спроведе поступак акредитације, о томе обавештава подносиоца пријаве у року од 60 дана од пријема пријаве.

Рок од 60 дана је неоправдано дуг, осим уколико се пријава односи на оцену усаглашености за коју АТС нема развијену шему.

Потребан је већи степен разумевања за потребе привреде за брзим и ефикасним радом.

Предлог решења:

Уколико се Пријава односи на оцену усаглашености за коју АТС има развијену шему, рок за преиспитивање пријаве не сме да буде дужи од 15 дана. Дакле, у горе наведеном року се даје одговор да је пријава прихваћена, а уколико је потребно вршити допуну пријаве, то се спроводи кроз процес акредитације.

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу у смислу што је наведени рок скраћен са 60 на 30 дана, услед заједничког става релевантних страна на округлом столу.

Члан 15. став 9.

Примедба са образложењем:

Неопходно је извршити техничку исправку (тачка уместо зарез) после навођења става.

Предлог техничке исправке:

„Рок из става 7. овог члана....“

Министарство привреде је прихватило наведену техничку исправку.

Члан 15. став 13.

Примедба са образложењем:

У предходној верзији Нацрта, у члану 13. став 1. било је предвиђено да је један од начина финансирања АТС-а из наплате трошкова акредитације, што сада није случај, али се у члану 15. став 13. додаје да се за трошак акредитације наплаћује административна такса, а у ставу 2. истог члана је већ наведено да треба доставити доказ о уплаћеној републичкој административној такси, што може довести у забуну о каквим таксама је реч.

За трошкове поступка акредитације наплаћује се републичка административна такса.

По тексту наведеном у члану 15. реч је о почетној акредитацији (када се неко први пут акредитује). Надзорно оцењивање је предмет члана 18, а поновно оцењивање у сврху обнове акредитације је предмет члана 19.

Да ли актуелна формулација у ставу 13. члана 15. предвиђа трошкове само почетне акредитације? Да ли је можда потребно и у члану 18. и 19. нагласити да се примењује став 13. члана 15. како би се избегла евентуална злоупотреба?

Потребно је пеформулисати члан 15. став 13 који гласи:

"За трошкове поступка акредитације наплаћује се републичка административна такса."

У члану 18. Закона о републичким административним таксама наведено је да су органи, организације и институције, установе РС ослобођени од плаћања такси. С обзиром на то да има акредитованих тела за оцењивање усаглашености који спадају у установе РС, овим се те установе доводе у повлашћени положај у погледу (високих) трошкова акредитације у односу на тела за оцењивање усаглашености у приватној својини, што директно утиче и на цене услуга. Задржати Одлуку о висини трошкова акредитације која дефинише исти ниво трошкова за сва акредитована тела.

Предлог решења:

Потребно је прецизирати.

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу и јасније прописало да се републичка административна такса плаћа за све поступке акредитације.

Члан 16. став 4.

Примедба са образложењем:

Захтеви за акредитацију су или испуњени или нису.

Мишљења смо да термин „делимично“ уводи „сиву зону“.

Предлог решења:

Члан 18. Закона о републичким административним таксама дефинише ослобађање од плаћања такси за органе, организације, институције, установе РС, а међу њима има и акредитованих тела за оцењивање усаглашености. Ова одредба њима доноси ослобађање од трошкова, односно за њих је акредитација бесплатна, чиме се овом одредбом Закона стављају у повољнији положај од приватног сектора, јер у цену услуге не морају да урачунају трошак акредитације који није занемарљив.

Мишљења смо да је решење са Одлуком о трошковима акредитације која је иста за сва акредитована тела боља.

Додатно, у случају бесплатних оцењивања се поставља питање правдања трошкова АТС-а за спољне сараднике.

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 18. став 5.

Примедба са образложењем:

Терминолошки акредитација се може доделити, одржавати, суспендовати или повући, а обим акредитације се мења.

Под одржавањем се подразумевају промене и то ажурирања, техничке исправке, проширење и смањење.

Сматрамо да термилошки има простора за унапређење текста и да је реч „промена“ вишак.

Предлог решења:

Предлог је да предметни став гласи:

„У поступку надзора из става 2. овог члана, АТС доноси одлуку о одржавању, суспензији или повлачењу акредитације.“

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 18. став 8.

Примедба са образложењем:

Претпостављамо да је суштина члана 8. да АТС-у омогући да донесе Одлуку о акредитацији без спровођења активности надзора на терену (у ситуацијама када је то могуће). То за проширење обима акредитације није могуће.

Предлог решења:

„На основу писаног захтева акредитованог тела за оцењивање усаглашености АТС може донети одлуку којом се утврђује суспензија, повлачење акредитације, или смањење обима акредитације.“

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 18. став 14.

Примедба са образложењем:

Термилошко усклађивање, као и у вези става 5. истог члана. Усвајањем предлога усагласили би се и са формулацијом у ставу 9. истог члана.

Предлог решења:

Изменити предметни став тако да гласи:

„Ако се након спроведеног поступка проширења акредитације утврди да тело за оцењивање усаглашености не испуњава захтеве за акредитацију, АТС доноси одлуку да се не додели захтевано проширење обима акредитације.“

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 22. став 1.

Примедба са образложењем:

У члану 22. став 1. потребно је додати: „и послује“ .

Сваки субјект који послује на територији Србије као тело за оцену усаглашености, без обзира на оснивача је обавезан да се понаша у складу са овим чланом.

Предлог решења:

Предлог је да предметни став гласи:

„Када тражи акредитацију, тело за оцењивање усаглашености подноси захтев националном акредитационом телу државе у којој је основано и послује, изузев у ситуацијама када...“

Министарство привреде није прихватило наведену примедбу, имајући у виду Уредба 765/2008 са којом Нацрт усклађује, где је одредба која се односи на прекограничну акредитацију у потпуности усклађена са наведеном одредбом у европској Уредби.

Члан 24. став 4.

Примедба са образложењем:

Неопходно је извршити техничку исправку (уместо тачке зарез на крају је потребно ставити тачку).

Предлог решења:

„које организује Европска организација за акредитацију.“

Министарство привреде је извршило предметну техничку исправку.

V. Од стране чланица СП Лабораторија АД Бечеј, изнете су следеће примедбе:

Брисање става 2, 3 и 5. из члана 8. :

Евиденцију тела за оцењивање усаглашености која послују на територији Републике Србије, а која нису у регистру акредитованих тела за оцењивање усаглашености које води АТС води Привредна комора Србије на својој интернет страници.

Тела за оцењивање усаглашености која послују на територији Републике Србије, а која није акредитовало АТС, достављају Привредној комори Србије доказе о акредитацији, пословно име, пословне податке, податке о адресама, законским заступницима ради уписа у евиденцију.

Начин и поступак вођења евиденције из става 2. овог члана уређује се актом Привредне коморе Србије.

Образложење:

1) Чланом 22 је дефинисано када АТС може да врши прекограничну акредитацију. Исто важи и за друга национална тела што је и дефинисано ЕУ регулативом (УРЕДБА (ЕС) бр. 765/2008).

Субјект (без обзира да ли је лабораторија за испитивање, сертификационо тело за системе менаџмента или особља...) који послује на територији Србије мора тражити акредитацију од Националног акредитационог тела односно АТС-а.

Министарство привреде није усвојило наведену примедбу, имајући у виду заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да се задржи предложена одредба која се односи на вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента.

Додати у члан 22. став 1 „и послује“ :

Када тражи акредитацију, тело за оцењивање усаглашености подноси захтев националном акредитационом телу државе у којој је основано и послује, изузев у ситуацијама када...”

Образложење:

Сваки субјект који послује на територији Србије као тело за оцену усаглашености, без обзира на оснивача је обавезан да се понаша у складу са овим чланом.

Министарство привреде није прихватило наведену примедбу, имајући у виду Уредба 765/2008 са којом Нацрт усклађује, где је одредба која се односи на прекограничну акредитацију у потпуности усклађена са наведеном одредбом у европској Уредби

VI. Од стране Весне Павлов, представнице Удружења сертификационих тела, изнете су следеће примедбе:

Члан 8, став 2 и 3

Примедба са образложењем:

Актуелна формулација има простора за побољшање којим би се недвосмислено нагласило да је је реч о сертификационим телима за системе менаџмента. Како се у тексту Закона не примењује формулација „сертификациона телима за системе менаџмента“, предлог нове формулације је усклађен са поделом дефинисаном у члану 3. Закона.

Предлог решења:

„Привредна комора Србије на својој интернет страници води евиденцију тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента која послују на територији Републике Србије, а која нису у регистру акредитованих тела за оцењивање усаглашености које води Акредитационо тело Србије.

Тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента која послују на територији Републике Србије, а која није акредитовало Акредитационо тело Србије, достављају Привредној комори Србије доказе о акредитацији, пословно име, пословне податке, податке о адресама, законским заступницима ради уписа у евиденцију.“

Министарство привреде није усвојило наведену примедбу, имајући у виду заједнички став представника Посебне радне групе, и присутних заинтересованих страна да се задржи предложена одредба која се односи на вођење евиденције тела за оцењивање усаглашености из области сертификације система менаџмента.

Члан 11, став 6, 7, 13 и 14

Примедба са образложењем:

Узимајући у обзир очекивани проблем са актуелном формулацијом који је АТС образложио, предлажем да се размотри могућност да у управним органима буду представници ПКС. На овај начин омогућило би се учешће ТОУ преко посредника, а без ризика по АТС.

Предлог решења:

Предлог је да се текст измени да гласи:

“Два члана Управног одбора предлаже Привредна комора Србије као представнике привреде.“ (уместо става 6 и 7)

и

„Два члана Надзорног одбора предлаже Привредна комора Србије као представнике привреде.“ (уместо става 13 и 14)

Брисати одредбе које се односе на представнике из Српске академија наука и уметности.

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 14. став 1

Примедба са образложењем:

Спољни сарадници не обављају послове дефинисане чланом 8. већ само чланом 3.

АТС може, за обављање послова акредитације из члана 3. и 8. овог закона, путем уговора, ангажовати спољне сараднике као оцењиваче и техничке експерте односно стручњаке или правна лица, у складу са законом и општим актима АТС.

Као спољни сарадник АТС-а потврђује да АТС спољне сараднике ангажује уговором о делу. У члану 12. став 1. тачка 8) Закона о јавним набавкама, дефинисано је да је рад по основу уговора о делу предмет овог закона, што АТС-у може представљати додатни проблем.

Предлаже да се члан 14. Закона о акредитацији допуни текстом којим би се за ово ангажовано изузело из подручја примене Закона о ЈН.

Предлог решења:

Предлог је да се из текста брише прецртан позивање на члан 8. који се односи на послове акредитације, и да гласи:
„АТС може, за обављање послова акредитације из члана 3 . овог закона, путем уговора...”

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 15, став 9

Примедба са образложењем:

Техничка исправка, тачка уместо зареза после навођења става

Министарство привреде је извршило наведену техничку исправку.

Члан 15. став 13

Примедба са образложењем:

За трошкове поступка акредитације наплаћује се републичка административна такса. По тексту наведеном у члану 15. реч је о почетној акредитацији (када се неко први пут акредитује). Надзорно оцењивање је предмет члана 18, а поновно оцењивање у сврху обнове акредитације је предмет члана 19.

Да ли актуелна формулација у ставу 13. члана 15. предвиђа трошкове само почетне акредитације? Да ли је можда потребно и у члану 18. и 19. нагласити да се примењује став 13. члана 15. Закона како би се избегла евентуална злоупотреба.

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу и јасније прописало да се републичка административна такса плаћа за све поступке акредитације, па и на поступак надзора.

Члан 18. Закона о републичким административним таксама дефинише да ослобађање од плаћања такси за органе, организације, институције, установе РС, а међу њима има и акредитованих тела за оцењивање усаглашености. Ова одредба њима доноси ослобађање од трошкова, односно за њих је акредитација бесплатна, чиме се овом одредбом Закона стављају у повољнији положај од приватног сектора, јер у цену услуге не морају да урачунају трошак акредитације који није занемарљив (нпр. трошкови моје матичне организације за ову годину ће бити између 2,5 и 3 милиона динара).

Мишљења сам да је решење са Одлуком о трошковима акредитације која је иста за сва акредитована тела боља.

Додатно, у случају бесплатних оцењивања се поставља питање правдања трошкова АТС-а за спољне сараднике.

Министарство привреде уважава наведени проблем и предложиће у наредним изменама Закона о републичким административним таксама изузеће послова акредитације из члана 18. Закона, који ослобађа органе, организације, институције и установе Републике Србије од плаћања такси.

Члан 16. став 4

Примедба са образложењем:

Захтеви за акредитацију су или испуњени или нису, мишљења сам да термин „делимично“ уводи „сиву зону“.

Предлог решења:

Предлог је да се у тексту брише „у потпуности, или делимично“.

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 18. став 5

Примедба са образложењем:

Терминолошки акредитација се може доделити, одржавати, суспендовати или повући, а обим акредитације се мења.

Под одржавањем се продајумевају промене и то ажурирања, техничке исправке, проширење и смањење. Сматра да терминолошки има простора за побољшање текста и да је реч „промена“ вишак.

Предлог решења:

Предлог је да се у тексту брише „промени обима“.

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 18. став 8

Примедба са образложењем:

Претпоставља да је суштина члана 8. да АТС-у омогући да донесе Одлуку о акредитацији без спровођења активности надзора на терену (у ситуацијама када је то могуће). То за проширење обима акредитације није могуће.

Предлог решења:

„На основу писаног захтева акредитованог тела за оцењивање усаглашености АТС може донети одлуку којом се утврђује суспензија, повлачење акредитације, или смањење обима акредитације.“

Министарство привреде је прихватило наведену примедбу.

Члан 18. став 14

Примедба са образложењем:

Терминолошко усклађивање, као и у вези става 5. истог члана. Усвајањем предлога усагласили би се и са формулацијом у ставу 9. истог члана.

Предлог решења:

„Ако се након спроведеног поступка проширења акредитације утврди да тело за оцењивање усаглашености не испуњава захтеве за акредитацију, АТС доноси одлуку да се не додели проширење обима акредитације.“

Министарство привреде је наведене измене.

Члан 24, став 4

Примедба са образложењем:

Техничка исправка, тачка уместо тачка зарез на крају.

Министарство привреде је извршило наведену техничку исправку.

Дискусија:

На самом почетку дискусије о Нацрту закона директор АТС Драган Пушара истакао је своје незадовољство у вези са Нацртом закона, наводећи да је најзначајније питање око начина финансирања АТС уско повезано са правним статусом АТС, који би по његовом мишљењу требало да буде друштво са ограниченом одговорношћу. Истакао је да начин финансирања и правни статус АТС нису у складу са референтном европском Уредбом, на шта је представник Министарства одговорио да ниједним европским актом из области акредитације није прописан правни статус националних акреитационих тела, нити начин финансирања.

У завршном делу округлог стола учесник јавне расправе проф.др Ацо Јанићијевић је истакао да АТС не би требало да мења правни статус имајући у виду монопол у обављању послова акредитације и поверене послове државе, као и профитну природу друштва са ограниченом одговорности. Изразио је и жаљење о малобројном учешћу представника тела за оцењивање усаглашености на округлом столу, на шта је представник Министарства привреде одговорио да је позив за учешће на округлом столу организован по прописима и оглашен на свим неопходним интернет страницама, те да је позив за сва тела за оцењивање усаглашености био отворен.

Остали учесници су током дискусије на округлом столу детаљније образложили већ достављене коментаре, а који су већ обрађени у горенаведеним примедма које су стигле писаним путем.

Дискусија о Нацрту закона о акредитацији је завршена у 15:30 часова.